

27 | **Fusies en concentraties**

27.1 | **Fokkerijorganisaties**

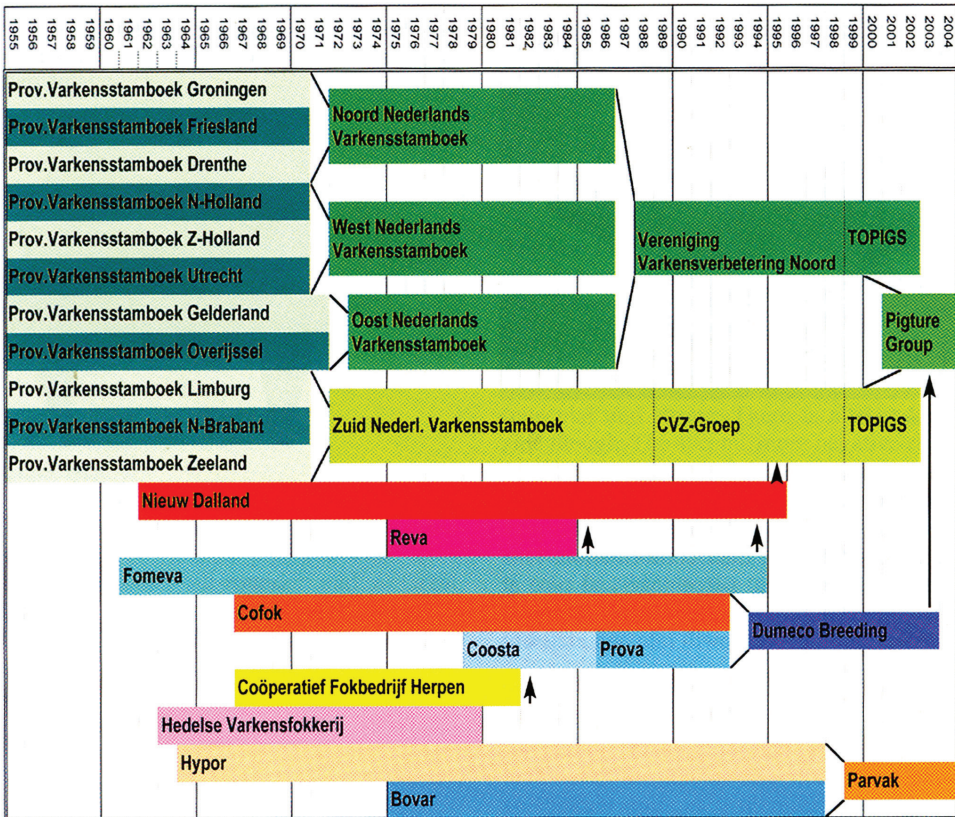
De provinciale varkensstamboeken fuseerden 1972 tot een viertal regionale stamboeken: het Noord-Nederlands, het West-Nederlands, het Oost-Nederlands en het Zuid-Nederlands varkenstamboek.

In 1988 gingen de varkensstamboeken in Noord-, West- en Oost-Nederland samenwerken in de Vereniging Varkensverbetering Noord. Twee jaar later werd in het zuiden de CVZ Groep opgericht, een fusie tussen het Zuid-Nederlands varkensstamboek en Varkens KI Noord-Brabant. CVZ stond voor Coöperatie Varkensverbetering Zuid. Varkens KI Limburg bleef buiten deze fusies, omdat in Limburg een aanzienlijk percentage van de leden samenwerkte met andere fokkerijorganisaties.

27.2 | Fokkerij niet winstgevend

Nieuw-Dalland leverde ondanks de goede uitkomsten van de merktoets niet voldoende winst op en werd door Unilever verkocht aan de CHV in Veghel. In 1996 nam de CVZ Groep Dalland over. De Fomeva-fokkerij van slachterij Homburg ging eerst over naar Stultiëns in Meijel en kwam in 1998 eveneens in handen van de CVZ Groep.

Door het samengaan van de CVZ Groep en de Vereniging Varkensverbetering Noord ontstond in 2002 de Coöperatie Pigure Group met verschillende werkmatschappijen, waaronder TOPIGS. Het IPG, het Instituut voor Pig Genetics, werd het registratie-, reken- en onderzoekcentrum van de Pigure Group.

SCHEMA SAMENVOEGING VAN DE VARKENSFOKKERIJORGANISATIES

Cofok en ProVa werden in 1995 verenigd in Dumeco Breeding door een fusie van de moederorganisaties Coveco en Enebe. In 2003 nam de Pigure Group de fokkerijactiviteiten van Dumeco over. Dumeco kreeg op haar beurt een aandeel van 22,5% in de Pigure Group. Hiermee werd duidelijk dat Dumeco, later opgegaan in Vion, geen ambitie meer had zelf de fokkerij in handen te hebben.

Deze concentraties brachten grote veranderingen met zich mee voor de betreffende organisaties en de daarbij aangesloten varkensfokkers. Alle fokbedrijven in eigen beheer werden afgestoten, omdat men binnen de fokkerijstructuur van de Pigtire Group geen fokbedrijven in eigen beheer kende.

De strakgelaagde opbouw van de fokkerij werd zo gewijzigd, dat de subfokkers geen uitgangsmateriaal meer aangeleverd kregen uit de basisfokkerij. De fokkerij wordt in stand gehouden op de subfokbedrijven, die via ki-beren hun zeugenstapels in stand houden.

HOOFDKANTOOR PICTURE GROUP IN VUGHT

De beren worden op een selecte groep kernfokbedrijven gefokt en geselecteerd, en dan weer via ki ingezet. Per operationele foklijn zijn tien tot vijftien kernfokbedrijven opgesteld, die tot taak hebben de fokkerij van de zuivere teeltlijnen in stand te houden. Op deze bedrijven vindt een intensievere selectie plaats door onder meer het vaststellen van het geboortegewicht van de biggen. Deze bedrijven leveren jaarlijks per foklijn een veertigtal ki-beren.

27.3 | **Fokproducten TOPIGS**

De Nederlandse rassen – het Nederlands Landvarken en het Groot Yorkshire – zijn van bepalende invloed geweest bij de foklijnen, die tot op de dag van vandaag operationeel zijn in de fokkerijprogramma's van TOPIGS. Naast foklijnen, gefokt en geselecteerd uit zuivere rassen, zijn ook zogeheten synthetische foklijnen ontwikkeld, waarin de beste eigenschappen uit verschillende rassen zijn gecombineerd. De TOPIGS-producten hebben mede door de concentraties en de fusies een leidende positie op de Nederlandse fokvarkensmarkt.

27.3.1 | **Berenlijnen**

De operationele berenlijnen in de fokkerijprogramma's van TOPIGS zijn:

- De York- of Target-beer, een samenvoeging van de Cofok York en de Top York, de oorspronkelijke GYs-beer. De York-beer geeft een gunstige groei met een goede voerefficiëntie en een hoog vleespercentage. De nakomelingen zijn geschikt voor de binnenlandse en buitenlandse vleesmarkt; in het bijzonder voor de versvleesmarkt.

YORK- OF TARGET-BEER

- De Tempo-beer, een vleesvarkenvaderdier van een synthetische foklijn, ontwikkeld bij Nieuw-Dalland uit Groot Yorkshire en Piétrain. De Tempo-beer geeft een snelle groei, met sterkte, uniformiteit, hoge vitaliteit en weinig uitval. De nakomelingen van de Tempo-beer zijn bijzonder geschikt voor baconproductie.

TEMPO-BEER

- De Talent-beer, een vleesvarkenvaderdier gefokt bij Cofok met een overwegende bloedvoering van het Amerikaanse Duroc-varken en een kleiner aandeel Belgisch

Landvarken. Talent-beren kunnen zowel wit als bruin gekleurd zijn. De Talent-beer geeft een goed type, sterkte, goed ontwikkelde hammen en een hoge voerefficiëntie. De nakomelingen zijn geschikt voor de versvleesmarkt.

TALENT-BEER

- De Piétrain-beer wordt in Nederland de laatste jaren veel gevraagd als vleesvarkenvaderdier. Het Piétrain-varken is sterk verbeterd, waardoor kwalitatief goede en ook stressvrije Piétrain-beren beschikbaar zijn. TOPIGS heeft nu ook in Nederland een eigen Piétrain-fokkerij. De biggenexport naar Duitsland vraagt nakomelingen van Piétrain-beren. Piétrain-beren worden echter ook volop ingezet door en voor de productie van Nederlandse vleesvarkens. Ze geven een hoog vleespercentage, een zeer hoge klassering en stressvrije biggen.

PIÉTRAIN-BEER

27.3.2 | Zeugenlijnen

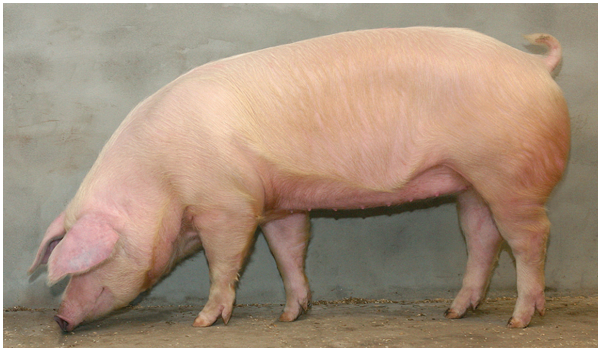
Bij TOPIGS Nederland zijn op het ogenblik zeugenlijnen gangbaar, die deels stammen uit de stamboekpopulaties en deels uit populaties afkomstig van de fokkerijorganisaties, zoals Dalland, Fomeva en Dumeco Breeding, die opgingen in TOPIGS:

- De York Z werd ontwikkeld uit het oorspronkelijke Nederlands Groot Yorkshire, aangevuld met wat Large White-bloed. De York Z is een zeer vruchtbare foklijn, die uitblinkt in het aantal levend geboren biggen.

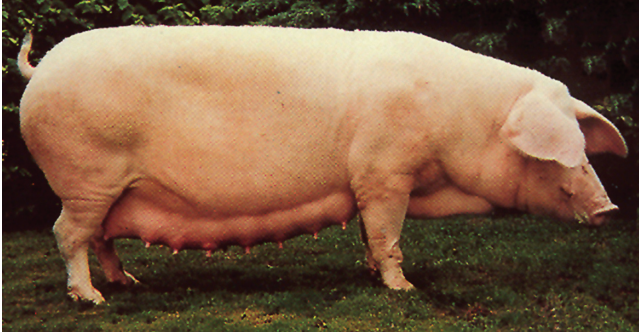
GYZ-LIJN-BEER

- De N-lijn ofwel het Nederlands Landvarken, een lijn die uiteraard veel bloed voert van de traditionele stamboekpopulatie, maar die verfrist werd met de NL-lijnen uit de fokkerijen van Fomeva en Dumeco Breeding. Een vanouds vruchtbare zeug.

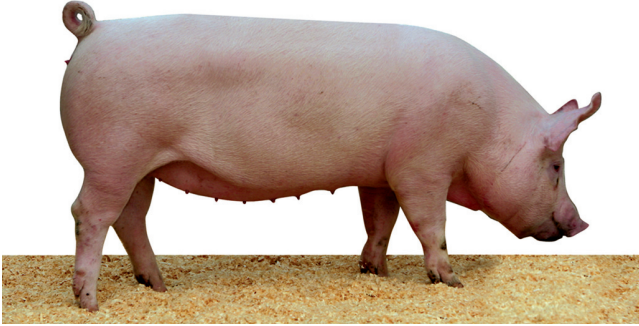
N-LIJN-ZEUG

- De huidige F-lijn of Fins Landvarken-lijn voert veel bloed van het oorspronkelijke Fins Landvarken van Dumeco Breeding. De Dumeco Breeding-populatie is ontstaan uit de samenvoeging van de Noors Landvarken-lijn van Cofok en de Fins Landvarken-lijn. Een zeer vruchtbare, gave zeug met zeer goede moedereigenschappen.

F-LIJN-ZEUG

- De A-lijn is een door Dalland ontwikkelde synthetische foklijn van Yorkshire-oorsprong. Een middellange, sterke, zeer robuust gebouwde zeug die goed berig wordt en een groot 'gebruiksgemak' combineert met een goede vruchtbaarheid.

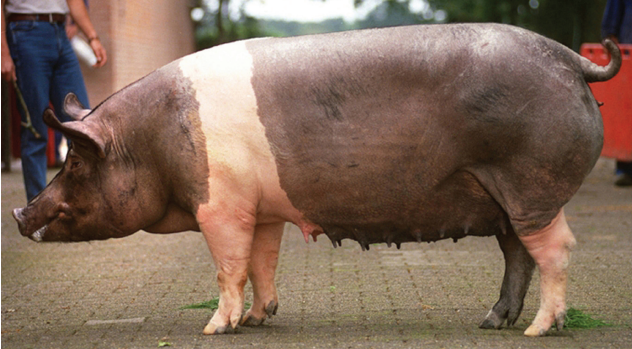
A-LIJN-ZEUG

- De B-lijn is ook bij Dalland gefokt. Een sterk gebouwd, middelgroot, gewoonlijk bont gekleurd varken afstammend van het Piétrain-ras.

B-LIJN-BEER

- De T-lijn, een bij Cofok en Dumeco Breeding ontwikkelde synthetische lijn. T-lijn-zeugen zijn zwart gekleurd met een witte band om de voorhand. Een sterk gebouwde, rustige en vruchtbare zeug met zeer goede moedereigenschappen.

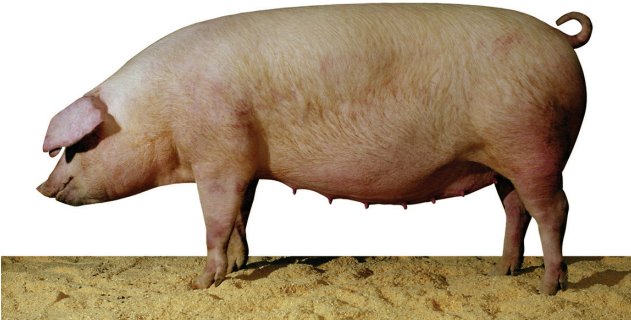

T-LIJN-ZEUG

27.3.3 | Vleesvarkenmoederdieren

Uit de combinatie van de zeugenlijnen worden onder meer de volgende typen vleesvarkenmoederdieren voor de biggenvermeerdering geproduceerd:

- De Topigs 10, een zeug van het Landvarken-type ontstaan uit een kruising van de N-lijn met de F-lijn. Een moederdier met een goede vruchtbaarheid en uitstekende moedereigenschappen.

TOPIGS 10-ZEUG

- De Topigs 20, een kruising van de N-lijn of F-lijn met de Z-lijn. Een moederdier dat een zeer groot aantal levend geboren biggen geeft en goede moedereigenschappen heeft. Een echte 'reproductietopper'.

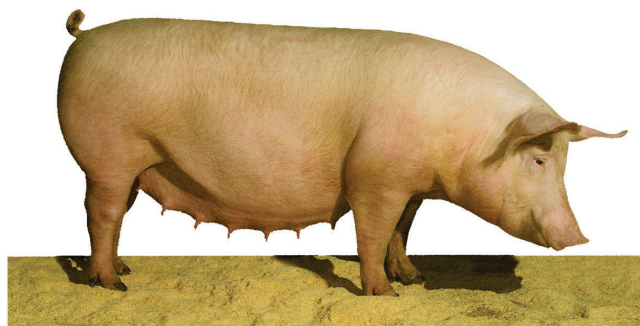
TOPIGS 20-ZEUG

- De Topigs 30, een kruising tussen de oorspronkelijke Dalland B-lijn en de N-lijn.

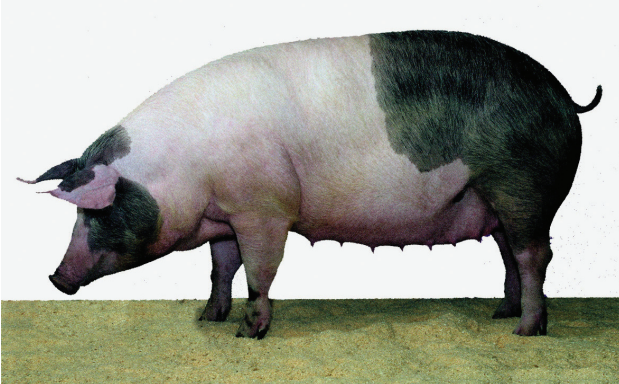
TOPIGS 30-ZEUG

- De Topigs 40, een kruising tussen de oorspronkelijke Dalland B- en A 20-lijnen. Een sterke vruchtbare zeug, vooral geschikt voor grote eenheden.

TOPIGS 40-ZEUG

- De Topigs 50, een kruising van de T-lijn met de F- of de N-lijn. Een exclusieve kruising, waaruit een sterke duurzame en rustige zeug met beste moedereigenschappen is voortgekomen.

TOPIGS 50-ZEUG

27.4 | Hypor en Bovar

De fokkerijonderneming Bovar en de particuliere ki-organisatie Parvak kwamen in 1999 in handen van de fokkerijdivisie Euribrid van Nutreco. Met de aankoop van Euribrid heeft de internationale fokkerijonderneming Hendrix Genetics vervolgens het fokkerijprogramma Hypor binnengehaald.

Het Hypor-programma brengt een vleesvarkenmoederdier op de markt uit twee basislijnen: de C-lijn – een Groot Yorkshire-lijn – en de D-lijn van Nederlands Landras-oorsprong.

Als berenlijnen worden naast een tweetal Piétrain-typen, de BeauPi en de Body, ook nog de Rocky, een beer met Duroc en Yorkshire-bloedvoering en de E Select-beer, van Groot Yorkshire-oorsprong ingezet.

BEAUPI

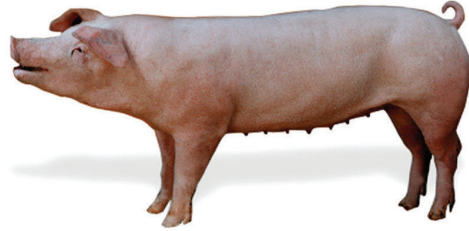

ROCKY

Hypor Basis C-lijn

Hypor Basis D-lijn

Hypor-zeug

HYPOR-ZEUG, EEN PRODUCT VAN DE BASISLIJNEN C X D

Hypor publiceert voorts de resultaten van zeugen met Meishan-bloed. Bovar heeft destijds namelijk de experimentele supervruchtbare zeug, de Bovar Meishan gepresenteerd.

LEVEND GEBOREN PER WORP	BEDRIJF A	BEDRIJF B	BEDRIJF C	BEDRIJF D
GELTEN MET MEISHAN	12,03	12,33	11,77	11,46
2E WORPS MET MEISHAN	12,52	12,57	12,09	12,22
3E WORPS MET MEISHAN	12,78	13,65	12,81	12,78
4E WORPS MET MEISHAN	13,00	13,97	13,20	12,87
5E WORPS MET MEISHAN	13,51	14,10	14,33	13,05

WORPGROOTTE PER OPEENVOLGENDE WORP BIJ ZEUGEN MET MEISHAN-GENEN

Van recente datum is de overname van de fokkerijonderneming France Hybrides, een onderdeel van een van de grootste Franse veevoederfabrikanten. France Hybrides opereert veel op de Chinese en Russische markt. Hypor verstevigde met deze overname haar toch al goede positie op de internationale markt. Op 11 november 2008 verscheen een persbericht van Hendrix Genetics en het Duitse BHZP (Bundeshybridzuchtprogramm), waarin meegedeeld werd dat deze ondernemingen besloten hadden tot een nadere samenwerking op het gebied

van ki, zeugenvoorziening, vaderlijnen en het gemeenschappelijk benutten van het genenbestand. Met deze nieuwe ontwikkelingen lijkt Hendrix Genetics zich te ontwikkelen tot een van de 'groten' in de varkensfokkerij.

27.5 | **Van Gennip Fokvarkens en KI**

Van Gennip Fokvarkens en KI B.V. is een zelfstandige fokkerijgroepering met al een aantal decennia ervaring. Het fokkerijprogramma beschikt over stressvrije fokvarkens, die vrij zijn van belangrijke ziekten als Aujeszky, snuffelziekte en schurft.

Voor de zeugenlijnen worden speciale NL- en GY-lijnen ingezet. In de fokkerij en de selectie wordt gewerkt met de Blup-methode, een statistische methode voor het schatten van fokwaarden. Als eindberen worden onder meer vleesrijke beren met Piétrain-bloedvoering ingezet.

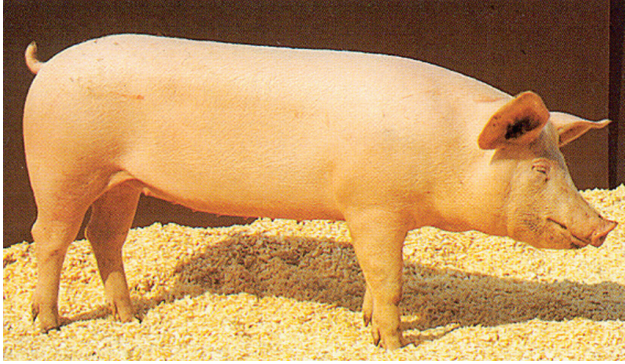
27.6 | **Pig Improvement Company**

De Engelse Pig Improvement Company (PIC) werd in 1962 opgericht door vijf Engelse varkensfokkers uit het graafschap Oxfordshire. De fokkerij en de organisatie werden zo voortvarend aangepakt, dat PIC uitgroeide tot de grootste fokkerijorganisatie van de wereld met vestigingen in 40 landen en een jaaromzet van 1.7 miljoen opfokzeugen, ofwel 5% van de wereldmarkt.

In Nederland is het PIC-aandeel steeds beperkt geweest. Plukovee B.V., een zelfstandig bedrijf, bracht destijds het PIC-varken op de Nederlandse markt. Maar Nederland had al een goed georganiseerde varkensfokkerij. Buitenlands fokmateriaal moest dan ook gelijk de concurrentie aangaan met het Nederlandse uitgangsmateriaal. Bovendien is het voor het in de markt zetten van een fokproduct in Nederland ook noodzakelijk een invloedrijke organisatie achter het programma te hebben.

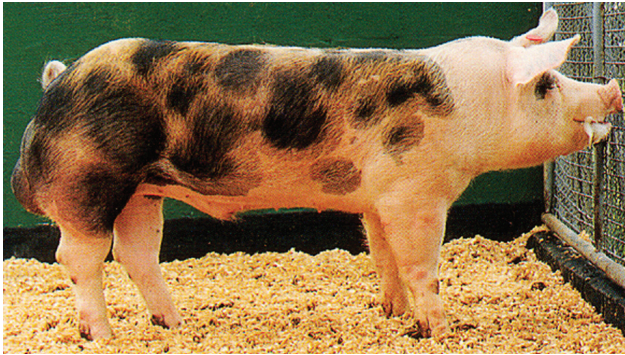
PIC Deutschland heeft met rond 131.000 moederdieren verreweg het grootste aantal fokvarkens verkocht op de Duitse markt. Overigens lijken de kwaliteit en de gezondheid van het PIC-uitgangsmateriaal intussen wel concurrerend te zijn.

De fokkerijorganisatie heeft nu een eigen Benelux-vestiging, dus geen dealerschappen meer, met eigen personeel dat ondersteund wordt door PIC International. Ook heeft PIC bekende en bekwame Nederlandse genetici aangetrokken, zoals Pieter Knap en Hein van der Steen. Er wordt gewerkt met een zeer modern en geavanceerd selectieprogramma. Dit wordt aangevuld met merkerselectie, waarmee de selectieprocedures en fokwaardeschattingen worden aangescherpt. PIC heeft een groot aantal fokproducten, die voldoen aan de eisen van de wereldmarkt. De Camborough-zeug, een vleesvarkenmoederdier uit de kruising van Camborough Large White-en Landras-lijnen, is al gedurende 35 jaar het meest gangbare vleesvarkenmoederdier.

CAMBOROUGH-VLEESVARKENMOEDERDIER

De Camborough 15-zeug met 25% Duroc-bloed wordt speciaal gefokt voor bedrijven met hardere omstandigheden, zoals groepshuisvesting of minder individuele aandacht voor de dieren op grotere bedrijven. Als vaderdier geniet de PIC-beer 416 bekendheid, een beer met een bloedvoering van 75% Piétrain en 25% Hampshire.

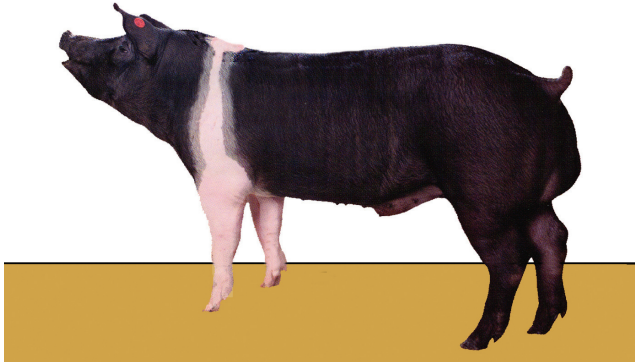

PIC 416-BEER

Intussen werd ook de PIC Hampshire-beer, een raszuivere Hampshire-beer, geïntroduceerd. Een beer die bij zijn nakomelingen van geboorte tot slacht minder uitval geeft. Verder hebben ze een geringe spekdikte en een lage voerconversie. Bovendien is deze beer vrij van het RN-gen, hetgeen een betere vleeskwaliteit geeft.

PIC is nogal eens van eigenaar gewisseld. De grote Australische onderneming Dalgetty was destijds eigenaar, maar PIC ging daarna over in handen van het Engelse Sygen. Dat bedrijf werd in 2005 weer overgenomen door Genus. Een organisatie die zich bezig houdt met rundergenetica, waarin ook het Amerikaanse ABS (American Breeding Service) onderdak heeft gevonden.

VAN EVERZWIJN TOT VLEESVARKEN

PIC HAMPSHIRE-BEER